C-78

СТАТУТЪ

ТОВАРИСТВА

„ПРОСВѢТА“

ПÔДКАРПАТСКОѢ РУСИ.

v Bereżovu

Županský úřad župy Marmarošské ve Velké Sevljuši
МУЛАНОВСКИЙ УРЯД ЖУЛИ МАРМАРОШСКОЙ В ВЕЛИКІЙ СЕВЛЮШІ.
V-c-II - 1571 ai 24
Ev. 6/24

КНИГОПЕЧАТНЯ АКЦІЙНОГО ТОВАРИСТВА „УНІО“ ВЪ УЖГОРОДѢ 1920.

EX
LIB
RIS

PAUL R. MAGOCSI

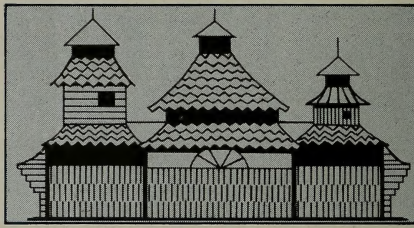

Civilní správa Podkarpadské Rusi. Policejní referát.

Číslo 4160/20. V Užhorodě, dne 8 března 1920.

Statut tovarišstva **„Prosvěta“** v Užhorodě porverždajetsja, kak otvětstvujuščij zakonam, kak čto kasajetsa cěli cojuza, tak i jeho organov i ostalnych zaveděnij, co těm udostověrjajetsja.

Protiv načatij dějatelnosti sojuza v granicach suščestvujuščich zakonov i statuta sojuza nikakich prepjatstvij nět.

Dva exemplary statuta odnovremenno vozvraščajutsja.

Chef civilní správy:

Dr. BREJCHA m. p.

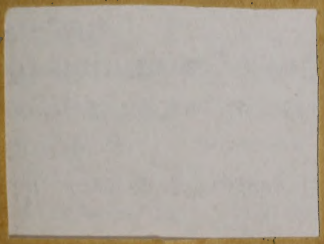

СТАТУТЪ

ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТА“ ПО̂ДКАРПАТСКОѢ РУСИ.

А) Назва и мѣсто осѣдку Товариства:

§ 1. Урядова назва Товариства: „**Товариство Просвѣта По̂дкарпатскоѣ Руси**“.

§ 2. Мѣстомъ осѣдку Товариства е Ужгородъ. Тутъ такожъ находиться и головна канцелярія Товариства.

Б) Цѣль и кругъ дѣланя Товариства:

§ 3. Цѣлею Товариства е: културное и економичное поднесеня По̂дкарпатско-руського народа, а передовсѣмъ выховуваня его въ морально̂мъ и патріотично̂мъ дусѣ съ выключенямъ всякоѣ политичноѣ акціи.

§ 4. Товариство обнимае своею дѣяльностею цѣлу По̂дкарпатску область, заселену въ больш̂ой або менш̂ой части Русинами.

§ 5. Для досягненя своихъ просвѣтно-економичныхъ цѣлей прислугують Товариству слѣдуючѣ средства:

а) выдаваня и поширюваня всякого рода книжокъ популярно-просвѣтного, литературно-наукового и господарского содержаня, писаныхъ въ **народнѣмъ** языцѣ доступнѣмъ кождому Подкарпатскому Русинови;

б) закладаня филій и читалень Товариства на тыхъ статутахъ;

в) даваня почину та иниціятивы до закладаня кооперативныхъ заведень, то е: сполокъ и товаришень, а именно:

1. кредитовыхъ (ощадностей и позычокъ),

2. продукційныхъ: молочарныхъ, выробу винъ, овочевыхъ и грозневыхъ, выробѣвъ горѣльняного, цукрового, пивоварного, млынарского, ткального и всякого иншого промысла та ремесла;

3. господарско-торговельныхъ:

а) закупно господарскихъ знарядѣвъ, доборныхъ насѣнь, штучныхъ гноѣвъ, расовоѣ худобы, средствъ и матеріялѣвъ щоденныхъ потребъ;

б) удержуваня заѣздныхъ домѣвъ и гостыниць;

в) продажа господарскихъ плодѣвъ, якъ збожа, паши, худобы та выробѣвъ господарскихъ: якъ масло, сыръ, вино, овочевѣ вина, мармеляда, бураковый цукоръ, крохмаль, спиритусъ, выробъ деревного и ткального промысла;

г) помочныхъ, якъ для поправы грунтѣвъ (меліорація), лучбы грунтѣвъ (комасаціи), спѣльного уживаня машинъ та знарядѣвъ, сполки для арендованя грунтѣвъ и выробѣвъ лѣса;

д) даваня почину и иниціятивы до закладаня музичныхъ и спѣвацкихъ товариствъ и

кружкѡвъ, такъ званыхъ сокольскихъ дружинъ, пожарныхъ та гимнастичныхъ;

е) даваня почину до закладаня господарскихъ та промыслово-ремесельныхъ товариствъ та школъ и курсѡвъ;

ж) закладаня библіотекъ и музеѣвъ та опѣки надъ инстнуючими вже и теперь;

з) даваня почину до заложеня Центрального Національного Музея для цѣлоѣ области Пѡдкарпатскоѣ Руси;

і) будова и одержованя такъ званыхъ народныхъ домѡвъ, т. е. будинкѡвъ, служачихъ на помѣщеня товариствъ, сполокъ та иншихъ народныхъ институцій Пѡдкарпатскихъ Русинѡвъ;

и) уряджованя музычно-декляматорскихъ вечерниць та аматорскихъ театрѡвъ;

к) уряджованя промыслово-господарскихъ и етнографичныхъ выставъ;

л) веденя всякихъ чинностей, якѣ можуть причинитися до поднесеня просвѣты и добробыту Пѡдкарпатскихъ Русинѡвъ.

§ 6.

В) **Доходы Товариства творять:**

а) членьскѣ вкладки,

б) добровольнѣ дары,

в) спадщины и записы,

г) доходы съ предпріемствъ, маетквѡвъ, выставъ и т. д.,

д) субвенціи.

§ 7. Товариство складаеся съ членовъ: 1. звычайныхъ, 2. спомагаючихъ, 3. основуючихъ и 4. почетныхъ.

§ 8. Членомъ Товариства може быти: а) кождa особа руськоѣ (малоруськоѣ) народности, бываюча на Подкарпарской Руси, мужчина або женщина, яка заявляе охоту вступити въ члены а яку Головный Выдѣлъ Товариства прійме, б) правнѣ особы и корпораціи, а то: товариства и кружки.

§ 9.

Членьскѣ права:

а) Кождый членъ може брати участь въ загальныхъ зборахъ Товариства, мае право голосованя, участи въ дискусіи, ставити внесеня и интерпеляціи, такожъ прислугуе ему активне право выбору.

б) Кождый членъ достае безплатно тоты популярнѣ книжки, якѣ Головный Выдѣлъ ухвалить въ сей способъ поширити.

§ 10. Кромъ правъ, зазначеныхъ въ §§ 8. и 9. маютъ члены основуючѣ, спомагаючѣ и почетнѣ право участи въ засѣданяхъ Головного Выдѣлу, однакъ безъ права голосованя.

§ 11. Руськѣ институціи, товариства, громады якъ члены Товариства „Просвѣта“ беруть участь у всѣхъ загальныхъ зборахъ Товариства черезъ своихъ заступниковъ, управненыхъ на то закономъ або статутомъ. О сколько заступники е одночасно членами Товариства, голосують окреме за себе, а окреме за заступлену ними институцію.

§ 12.

Обовязки членовъ:

а) Платити членскѣ вкладки; а именно: звычайный членъ платить рочно 10 коронъ, спомагаючій 25 коронъ, членъ-основатель платить разъ навсегда 500 коронъ, котру сумму може сплатити ратами бѣгомъ двохъ лѣтъ.

б) Помагати Товариству при просвѣтной и економичной роботѣ.

в) Старатися о новыхъ членовъ.

г) Въ справахъ Товариства подчинятися его рѣшенямъ и постановамъ.

д) Не дѣлати на шкоду Товариства.

е) Запобѣгати намѣренымъ для Товариства шкодамъ.

§ 13. Головный Выдѣлъ може убогимъ членамъ, особливо прислужившимся працею своею, знизити рочну вкладку, зглядно може ихъ отъ плаченя тойже цѣлкомъ увольнити.

§ 14.

Принятя и выключованя членовъ:

Членовъ звычайныхъ, основуючихъ и спомагаючихъ пріймае Головный Выдѣлъ. Почетныхъ членовъ именують загальнѣ зборы на внесеня Головного Выдѣлу.

§ 15. Членомъ Товариства перестае быти: а) добровольнымъ выступленямъ, б) выключенямъ. Про выключеня члена рѣшае Головный Выдѣлъ. Отъ выключаючого рѣшеня Выдѣлу мае право одклику членъ до загальныхъ зборовъ Товариства.

§ 16. Членомъ звычайнымъ або спомагаючимъ перестане быти, кто не платить черезъ два роки вкладокъ. Въ тій справѣ рѣшае Головный Выдѣлъ.

Зарядъ Товариства и кругъ его дѣланя.

А) Загальнѣ Зборы.

§ 17. Найвысшимъ органомъ Товариства е Загальнѣ Зборы.

§ 18. Загальнѣ Зборы а) принимають справозданя Головного Выдѣлу до вѣдомости и на внесеня выбраноѣ комисіи удѣляють уступаючому Головному Выдѣлови абсолюторію изъ его дѣяльности.

б) Выбирае съ помежи членовъ звычайныхъ, спомагаючихъ и основуючихъ окреме голову Товариства и окреме головный выдѣлъ.

в) Принимае почетныхъ членовъ.

г) Рѣшае надъ внесенямъ Головного Выдѣлу и Собору филіяльного, читалень та поодинокихъ членовъ.

д) Рѣшае о замѣнѣ статута.

е) Рѣшае о станѣ золѣсного фонду.

ж) Рѣшае о розвязаню Товариства.

з) Рѣшае о одклику члена, про его принятя.

§ 19. Рѣшеня Загальныхъ Зборовъ западають абсолютною большостею голосовъ, лишъ рѣшеня о змѣнѣ статута и желѣзномъ фондѣ потребують двохъ третинъ голосовъ присутныхъ членовъ, а о розвязаню Товариства пять шестыхъ присутныхъ членовъ.

§ 20. Голосованя одбываеся явно, лишъ въ выимковыхъ случаяхъ на внесеня Головного Выдѣлу можуть Загальнѣ Зборы квалификованою большостею $^2/_3$ голосовъ рѣшити тайне голосованя.

§ 21. На Загальныхъ Зборахъ лишъ тоты внесеня беруться подъ обраду, за якими найменьше десять членовъ освѣдчаться, впрочѣмъ передаются Головному Выдѣлови

§ 22. Головный Выдѣлъ Товариства скликуе разъ на рокъ, що року въ иншомъ городѣ, Загальнѣ Зборы.

§ 23. На мотивованое письменное жаданя 10% членовъ повиноватый Головный Выдѣлъ кождого часу скликати Загальнѣ Зборы. Колибъ Выдѣлъ сего до двохъ мѣсяцѣвъ отъ дня одержаня жаданя не учинивъ, може найблизшій загальный зборъ на внесеня жадаючихъ скликаня потягнути Выдѣлъ до отвѣчальности.

§ 24. До важности Загального Збору треба оголошеня его по часописахъ на Подкарпатской Руси съ поданямъ часу, мѣста его отбытя и дневного порядку и окремое письменное повѣдомленя всѣхъ филій Товариства. До открытя важного збору не треба доказу дорученя сихъ повѣдомлень.

§. 25. До праводѣйсности рѣшень Загальныхъ Зборовъ потрѣбна а) присутность 10% членѣвъ, б) при змѣнѣ же стртута 25% в) а при розвязаню Товариства 60% членовъ.

Въ разѣ браку вымаганого подъ числомъ а) числа членовъ можуть отбытися праводѣйсно Загальнѣ Зборы того самого дня о двѣ годины познѣйше.

§ 26. Загальными Зборами проводить Голова, того-жъ заступникъ, або найстаршій вѣкомъ изъ присутныхъ членовъ.

Б) Головный Выдѣлъ.

§ 27. Найвысшою выконуючою властею въ Товариствѣ есть Головный Выдѣлъ.

§ 28. Головный Выдѣлъ выконуе всѣ права Товариства, якѣ не е застереженѣ, а передовсѣмъ:

а) принимае членовъ звычайныхъ, спомагаючихъ и членовъ основателей;

б) основуе филіи и читальнѣ Товариства въ способъ означеный симъ статутомъ;

в) закладае або дае починъ до закладаня прочимъ просвѣтно-економычнымъ институціямъ и организаціямъ;

г) провадить верховный доглядъ надъ филіями и власными читальнями, маючи право жадати отъ нихъ справоздань и высылати къ нимъ своихъ делегатовъ;

д) опѣкуеся и прочими институціями и организаціями, основаными Товариствомъ, о скольке они его подпоры потребуютъ;

е) выдае працѣ литературнѣ и науковѣ, стараеся о выдаваня органу Товариства;

ж) орудуе маеткомъ Товариства и его институціями;

з) уневажае рѣшеня филій и читалень, если ихъ узнасть шкодливыми интересамъ Товариства,

і) розвязуе филіи и читалнѣ Товариства, котрѣ выступаютъ проти цѣлей Товариства, або постановъ статута Товариства, если всякими ин-

шими способами не можна было бы сему запобѣгти;

и) вырѣшуе выключеня членовъ.

§ 29. Головный Выдѣлъ повиненъ предкладати що року Загальнымъ Зборамъ справозданя изъ веденя дѣлъ и орудованя маеткомъ, що е подъ зарядомъ Товариства.

§ 30. Головный Выдѣлъ складаеся изъ одинайцати членовъ и пятьохъ заступниковъ, выбраныхъ на основѣ постановъ §§ 20 и 22. Урядъ членовъ Выдѣлу тревае одинъ рокъ, зглядно до часу выбору нового Выдѣлу.

§ 31. Засѣданя Выдѣлу скликае Голова або его заступникъ, а въ разѣ перешкоды для обохъ найстаршій вѣкомъ членъ Выдѣлу. Рѣшеня Выдѣлу суть праводѣйснѣ, якъ сѣмъ членовъ есть присутныхъ, а бо̂льшость освѣдчиться за внесенямъ.

§ 32. Головный Выдѣлъ съ помежи себе выбирае заступника Головы, секретаря, касира, контрольора, господаря и библіотекаря.

Головный Выдѣлъ ухвалюе для себе регуляминъ. Выдѣлъ установляе и звивае посады платныхъ урядниковъ и роботниковъ. Урядникомъ Товариства не може быти членъ Выдѣлу. Засѣданя Головного Выдѣлу сходяться найменьше що тыждня.

В) Литературный отдѣлъ и комисіи Товариства.

§ 33. Головный Выдѣлъ маe право творити въ рамкахъ Товариства всякого рода фаховѣ дѣльницѣ (секціи та комисіи) изъ всѣхъ обла-

стей культурно-національного житя (§ 2) якъ примѣромъ: 1) литературно-наукова, 2) библіотечно-музеальна, 3) просвѣтно организаційна, 4) выдавнича, 5) економична, 6) секція для подпираня красныхъ искуствъ и т. д.

Комисіа выдавнича займаеся справами выдаваня книжокъ и часописей, комисія организаційно-просвѣтна дбае о правильный розвитокъ читалень и филій Товариства, комисія-же господарско-промыслова стараеся о піднесеня добробыту Руського Народа.

§ 34. Членовъ фаховыхъ дѣльниць (секцій, згладно комисій) назначае Головный Выдѣлъ въ отповѣднімъ числѣ зъ помежи членовъ Выдѣлу, зглядно иншихъ членовъ Товариства на часъ одного року, а въ разѣ здекомплектованя призначуе на ихъ мѣсто новыхъ на внесеня дотичноѣ дѣльницѣ.

§ 35. Члены поодинокихъ комисій выбирають зъ помежи себе проводника, его заступника и секретара.

§ 36. Поодинокѣ комисіи повыннѣ якъ найчастѣйше сходитися на обрады и съ своеѣ дѣяльности здають зъ кождого засѣданя звѣтъ на засѣданю Головному Выдѣлови.

§ 37. Кожда дѣльниця обовязана що мѣсяця по своимъ уконституованю выготовити для себе правильникъ та предложити его для затвердженя Гол. Выдѣлови.

Филіи Товариства.

§ 38. Найменьше дванадцять членовъ Товариства може заложити филію Товариства на основѣ сего статута и за дозволомъ Головного

Выдѣлу по мисли приписовъ закона. Филія выбирае засадничо на стале пробываня мѣсто, где есть окружный судъ.

§ 39. Филіяльнѣ зборы отбываються подъ проводомъ Головы Филій, его заступника або вѣкомъ найстаршого члена Выдѣлу филіального. До важности филіальныхъ Зборовъ потребно присутности 10% членовъ. а всѣ рѣшеня западають бо́льшостею голосовъ зъ выимкомъ ухвалы про розвязаня, про яке рѣшають 2/3 всѣхъ членовъ филіи.

Филіяльный Выдѣлъ.

§ 40. Филіяльный Выдѣлъ складаеся изъ сѣмохъ членовъ и трьохъ заступниковъ. Члены Выдѣлу съ помежи себе выбирають Голову. его заступника, секретаря, касира и контрольора.

Филіяльнѣ Зборы.

§ 41. а) Выбирають филіальный Выдѣлъ въ способъ приписаный для Головного Выдѣлу.

б) Ведуть нарады надъ способомъ переведеня цѣлей Товариства въ своему окрузѣ.

в) Передають свои рѣшеня и справозданя зъ дѣяльности Головному Выдѣлови.

г) Розглядають справозданя филіяльного выдѣлу, а на внесеня выбраноѣ контрольноѣ комисіи удѣляють ему абсолюторіи.

§ 42 Урядъ членовъ филіяльного выдѣлу тревае одинъ рокъ, а по роцѣ ажъ до выбора новыхъ членовъ. Засѣданя выдѣлу скликуе Го-

лова, або его заступникъ, а въ разѣ перешкоды для обохъ вѣкомъ найстаршій членъ выдѣлу.

§ 43. Рѣшеня филіяльного выдѣлу суть праводѣйснѣ если чотыри члены выдѣлу есть присутнѣ, а большость свѣдчаться за внесенямъ.

§ 44. а) Выдѣлъ филіи скликуе кождого року Загальнѣ Зборы филіяльнѣ, о котрыхъ мае повѣдомити Головный Выдѣлъ мѣсяць напередъ.

б) Збирае вкладки отъ своихъ членôвъ и отсылае ихъ Головному Выдѣлови кожду чтверть рока.

в) Скликуе въ своей филіи можливо кождого мѣсяця собраня членôвъ въ цѣли нарады въ справахъ просвѣтно-економичныхъ, уряджуючи одночасно публичнѣ отчиты и музыкально-декламаторскѣ вечеры.

г) Уряджуе за порозумѣнямъ съ Головнымъ Выдѣломъ господарско-промысловѣ и етнографичнѣ выставы.

д) Закладае въ своимъ окрузѣ читальнѣ Товариства, веде надъ ними безпосередній доглядъ черезъ своихъ делегатôвъ и стараеся о ихъ розвôй.

е) Жадае отъ выдѣлу читалень справоздань о розвою и потребахъ ихъ.

ж) Выконуе розпорядженя Головного Выдѣлу и мае охороняти интересы Товариства, въ своимъ окрузѣ, особливо повиненъ уважати, чтобы читальнѣ не переступали цѣлей Товариства ани постановъ сего статута.

з) Предкладае свои внесеня Головному Выдѣлови дотично уневаженя рѣшень читалень Товариства.

і) Орудує маєткомъ Товариства, о сколько онъ есть призначеный для филіи симъ статутомъ, Головнимъ Выдѣломъ або жертводавцями.

и) Предкладае свои внесеня Головному Выдѣлови дотично справъ просвѣтно-економичныхъ.

к) Старѣеся о придбаня отдѣльныхъ для Товариства фондовъ и загаломъ уживае всѣхъ средствъ дозволеныхъ приписами §§ 5. и 6. сихъ статутовъ, къ осягненю цѣлей Товариства въ своимъ окрузѣ.

§ 45. На свои потребы може филіяльный Выдѣлъ при кождоразовомъ отсыланю до Головного Выдѣлу, задержати 25% собраныхъ черезъ себе членьскихъ вкладокъ.

§ 46. Филіяльный Выдѣлъ складае свои справозданя и рахунки филіяльнымъ Загальнымъ Зборамъ. Головный Выдѣлъ мае право высылати свого делегата, именованого зъ помежи членовъ Товариства на филіяльнѣ Загальнѣ Зборы. Сей делегатъ мае право голосу и ставленя внесень, котрѣ мусять пройти подъ обраду.

§ 47. Головный Выдѣлъ може кождого часу жадати пояснень и справозданъ отъ филіяльного выдѣлу о станѣ справъ Товариства, а окрѣмъ сего може Головный Выдѣлъ кождого часу черезъ своихъ делегатовъ переводити контроль книгъ, писемъ, книгозборовъ и маетку филіи.

§ 48. Филія може быти розвязана рѣшенямъ Головного Выдѣлу, отъ котрого може филія откликатися до Загальныхъ Зборовъ Товариства, або рѣшенямъ филіяльныхъ Загальныхъ Зборовъ, затвердженымъ черезъ Головный Выдѣлъ. Маетокъ розвязаноѣ филіи переходить подъ зарядъ Головного Выдѣлу.

Читальнѣ Товариства.

§ 49. Читальня Т-ва „Просвѣта“ може завязатися въ каждой громадѣ на основѣ сего статута по мысли приписовъ закона и за призволомъ филіяльного выдѣлу, а еслибы въ дотичномъ окрузѣ не было еще филіи, тогды за призволомъ Головного Выдѣлу, коли что найменше 10. мѣстныхъ членовъ громады руськоѣ (малоруськоѣ) народности заявити охоту приступленя до читальнѣ. Читальня Товариства повѣдомляе о томъ приналежну власть.

§ 50. Загальнѣ Зборы читальнѣ отбываються подъ проводомъ Головы читальнѣ, его заступника, або найстаршаго вѣкомъ члена выдѣлу читальнѣ.

§ 51. Всѣ рѣшеня загальныхъ зборовъ читальнѣ западають абсолютною большостею голосовъ присутныхъ членовъ, за выимкомъ дотично розвязаня читальнѣ, за чимъ мусять освѣдчитися двѣ третины всѣхъ членовъ читальнѣ.

§ 52. Членомъ читальнѣ стаеся кождый членъ громады, котрый обявить волю приступити въ читальню, и буде принятый Выдѣломъ читальнѣ та выплатить приписану членску вкладку. Особы отдаючіися пьяньству або неморальности можуть быти выключенѣ изъ читальнѣ Выдѣломъ. Выключеный членъ може быти знову принятый Выдѣломъ читальнѣ, если заслужить собѣ на то.

§ 53. Кождый членъ читальнѣ мае право:

а) Брати участь въ Загальныхъ Зборахъ и всякихъ нарадахъ читальнѣ, забирати голосъ,

ставити внесеня, голосовати, выбирати, та быти выбираным̆ до Выдѣлу читальнѣ и вглядати въ рахунки Выдѣлу, предкладанѣ Загальнымъ Зборомъ читальнѣ.

б) Читати книжки, часописи и всякого рода письма, что въ читальнѣ.

в) Позычати ихъ до дому подъ условіями Выдѣломъ читальнѣ поставленымы и оголошеными.

г) Загаломъ користати съ помочи и добродѣйствъ, якѣ читальня буде удѣляти своимъ членамъ.

§ 54. Кождый членъ читальнѣ мае повинно̂сть:

а) Платити до кассы читальнѣ вкладки, якѣ ухвалять Загальнѣ Зборы читальнѣ.

б) Старатися о новыхъ членова̂ъ читальнѣ, словомъ и дѣломъ причинятися до выповненя цѣлей Товариства, особливо старатися о поширеня просвѣти въ своей громадѣ и дбати о поднесеня власного господарства, промысла и торговлѣ.

в) Въ означеныхъ дняхъ збиратися на спо̂льное читаня пожиточныхъ книжокъ и писемъ, якъ такожъ на нарады въ справахъ просвѣтныхъ и економичныхъ.

§ 55. Выдѣлъ читальнѣ складаеся зъ пятьохъ членова̂ъ и двохъ заступнико̂въ. Выдѣлъ выбираеся Загальными Зборами читальнѣ кождого року. Выдѣлъ выбирае съ помежи себе голову, заступника его, секретаря касіера и библіотекаря. До важности рѣшень Выдѣлу читальнѣ потребно, абы окрѣмъ головы або его заступника, еще было что найменьше два члены Выдѣлу читальнѣ. Рѣшеня западаютъ бо̂льшостею голосо̂въ.

§ 56. Выдѣлъ читальнѣ мае право и повинность:

а) принимати и выключати членовъ читальнѣ. Выключеным членамъ прислуговуе однакожъ право откликатися до Загальныхъ Зборовъ читальнѣ.

б) Орудовати маеткомъ читальнѣ по мысли рѣшеня Загальныхъ Зборовъ читальнѣ.

б) Скликувати кождого року Загальнѣ Зборы читальнѣ и здавати справу изъ своеѣ дѣяльности, предкладати Зборамъ свои рахунки и внесеня.

г) Здавати съ концемъ кождого року письменное справозданя филіяльному, а якъ нема филіи, то Головному Выдѣлови о розвитку читальнѣ, а именно: о числѣ членовъ, степенѣ просвѣти и добробыту въ громадѣ, о нарадахъ, отчитахъ и вечерницяхъ, якѣ отбывалися въ читальнѣ, о фондахъ, якими розпоряджуе читальня, о перешкодахъ, якѣ належало бы усунути съ уваги на добро Товариства, якъ такожъ и о потребахъ и жаданяхъ читальнѣ и т. д. котрымъ мае вдовольнити филіяльный, зглядно Головный Выдѣлъ Товариства ведля свого узнаня и можности.

д) Выконувати припорученя и роспоряджженя Головного и филіяльного Выдѣловъ.

е) Скликувати якъ найчастнѣйше собраня читальнѣ въ цѣли читаня пожиточныхъ книжокъ и писемъ та веденя нарадъ, якъ такожъ и уряджувати и отчити: о управѣ ролѣ хованю товару, пчольництвѣ, ремеслѣ, промыслѣ и иншихъ справахъ, котрѣ можуть причинитися до поднесеня просвѣты и добробыту Рускаго Народа.

з) Вводити въ житя спѣлки.

ж) Старатися о заложеня власноѣ крамницѣ, где бы члены громады могли побирати дешевый и добрый товаръ.

і) Старатися о заложеня власноѣ кассы щадничо-позычковоѣ, абы помогти членамъ, котрѣ съ причины несчастныхъ припадкѣвъ такъ подупали, что для ратованя своего господарства потребують помочи на засѣвъ, поставленя будинкѣвъ, закупно товару, хотять освободити себе отъ лихварскихъ довгѣвъ, або жадають поднести свое господарство на высшій степень.

и) Нести помочь членамъ читальнѣ при купованю доброго насѣня машинъ и прирядѣвъ господарскихъ, якъ также выглядати для нихъ жерела заробку.

к) Заводити науку спѣву и музыки, якъ такожъ уряджувати вечерницѣ деклямаційно-музыкальнѣ и аматорскѣ театральнѣ представленя.

§ 57. Если бы читальня была розвязана въ наслѣдокъ розпорядженя власти, рѣшеня Головного Выдѣлу, або рѣшеня Загальныхъ Зборѣвъ читальнѣ мають постановити члены остатного Выдѣлу бѣльшостею голосѣвъ, на яку просвѣтну або економичну цѣль въ громадѣ мае перейти маетокъ читальнѣ. Если бы члены останнього Выдѣлу не порѣшили сеѣ справы до тридцяти дней отъ часу розвязаня читальнѣ, тогды Головный Выдѣлъ мае порѣшити, на яку просвѣтну або економичну цѣль въ громадѣ мае перейти маетокъ читальнѣ. На иншу дѣль не може быти ужитый маетокъ розвязаноѣ читальнѣ.

Ж) Рѣшеня споровъ.

§ 58. Всякѣ споры, повставшѣ въ „Просвѣтѣ“ Подкарпатскоѣ Руси, рѣшае мировый судъ, зложеный изъ двохъ членовъ, (котрыхъ спорячѣ стороны, кожда по одному съ помежи членовъ Товариства, выбирають) и зверхника, именованого судіями.

З) Заступство на внѣ.

§ 59. На внѣ заступае „Просвѣту“ еѣ Головный Выдѣлъ, филіи тыхъ-же филіяльнѣ Выдѣлы, а читальнѣ выдѣлы читалень.

§ 60. Всѣ письма отъ Товариства и его Выдѣловъ выходячѣ носять печать Товариства и мають быти подписанѣ Головою Выдѣлу, або его заступникомъ и однимъ членомъ Выдѣлу.

Печать филій есть така сама якъ и печать централѣ, съ написомъ: „Филія Товариства Просвѣта Подкарпатскоѣ Руси въ.....“.

Печать читалень есть приоздоблена своимъ знакомъ (маркою) и носить надпись „Читальня Просвѣта Подкарпатскоѣ Руси въ.....“. Знакъ находячійся на печатѣ „Просвѣты“ есть заразомъ и маркою тогожъ Товариства.

І) Маетокъ Товариства.

§ 61. Маетокъ Товариства складаеся:

а) изъ фонда желѣзного,

б) изъ фонда оборотового.

Фондъ желѣзный складаеся:

а) изъ тыхъ приходовъ загаломъ, котрѣ Загальнѣ Зборы на фондъ желѣзный призначать.

б) Изъ датковъ призначеныхъ выразно дателями на фондъ желѣзный. Всякѣ иншѣ приходы и датки входять на фондъ оборотовый.

§ 62. Если бы Товариство „Просвѣта“ Подкарпатскоѣ Руси розвязалося, або было розвязане, а Загальнѣ Зборы не рѣшили о маетку Товариства, тогды члены остатнього Головного Выдѣлу мають право и повинность постановити бо́льшостею голосо́въ, на котрый изъ Подкарпатско-Руськихъ щиро народныхъ институтовъ, мае перейти маетокъ Товариства „Просвѣта“ Подкарпатскоѣ Руси.

Институтъ, на который перейде тота спадщина, мусить прійняти на себе обовязокъ, уживати того маетку выключно на цѣли, означенѣ въ §§ 3. и 5. сего статута.

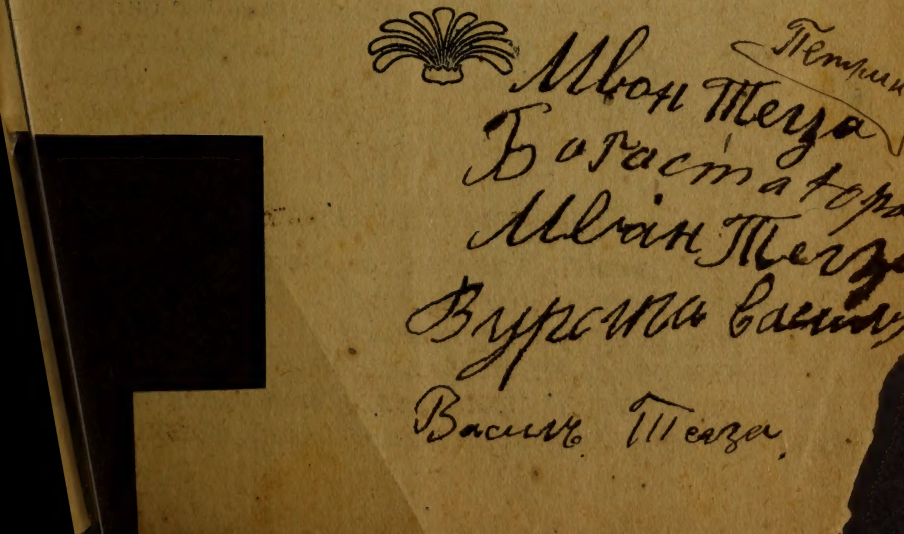

Fedre Mihai

[illegible]

[illegible] Ivan

[illegible]

[illegible]

[illegible]

а.

адаеся:

котрѣ
ачать.